

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทางไกล เรื่องระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล และทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล โดยมีการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลในลักษณะที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ส่วนการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลมีการประเมินในด้านความรู้ของผู้เข้ารับการอบรมก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม สอบถามความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับสภาพการอบรม ความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ความพึงพอใจที่มีต่อการอบรม และการสัมภาษณ์ด้านคุณภาพของเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกล เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมิน และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกลสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้าน ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา

1.1.2 เพื่อทดลองใช้และประเมินชุดฝึกอบรมสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา

1.2 สมมุติฐานการวิจัย

ความรู้เรื่องระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษาของผู้เข้ารับฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

1.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.3.1 ประชากร ได้แก่ ครูที่ปรึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูที่ปรึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และสมัครใจเข้ารับการฝึกอบรม

1.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ประเภท คือ ชุดฝึกอบรมทางไกลระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษาและแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรม ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล มีขั้นตอนและรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1.5.1 ประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อคัดเลือกผู้เข้ารับการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วย ครูที่ปรึกษา และครูแนะแนว จำนวน 40 คน

1.5.2 จัดส่งชุดฝึกอบรมทางไกลให้กับผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาก่อนการอบรมแบบเผชิญหน้า 1 เดือน

1.5.3 ผู้เข้ารับการอบรมศึกษาเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกล

1.5.4 จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษาเป็นเวลา 2 วัน

1.5.5 ประเมินผลการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่องระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยประเมินผลการทดลองใช้ชุดฝึกอบรม โดยประเมินในด้าน 1) ความรู้และทักษะที่ได้รับจากการอบรม 2) การนำความรู้ไปใช้ และ 3) ความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรม

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

1.7 ผลการวิจัย

1.7.1 ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ประกอบด้วย 1) เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วย เนื้อหาจำนวน 4 ตอน แผนกิจกรรมการฝึกอบรม ชุดกิจกรรมภาคปฏิบัติทั้งหมด 4 กิจกรรม

1.7.2 ผลการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา

1) ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 85 และเป็นชายร้อยละ 15 มีอายุ 25 - 30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 45 รองลงมา มีอายุ 31 - 35 ปี ร้อยละ 27.5 ระดับการศึกษาผู้เข้ารับการอบรมจบ การศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 92.5 และรองลงมาเป็นปริญญาโท ร้อยละ 7.5

2) ความรู้ของผู้เข้ารับการอบรม ภายหลังจากฝึกอบรม เรื่องระบบบริการรักษาสำหรับ ครูที่ปรึกษาเสร็จสิ้น ผู้เข้ารับการอบรมสามารถทำคะแนนจากการทดสอบความรู้ โดยได้คะแนนหลังการ ฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.7.3 ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการอบรม สรุปได้ดังนี้

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการอบรม

ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของบรรยากาศ การฝึกอบรม ความเหมาะสมของสื่อและอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ความเหมาะสมของสถานที่ฝึกอบรม ความชัดเจนในการบรรยาย/ชี้แจงการปฏิบัติกิจกรรมของวิทยากร ความเหมาะสมของกิจกรรม ภาควิชาปฏิบัติการฝึกอบรม การมีโอกาสนในการแสดงความคิดเห็น/แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับสมาชิกใน กลุ่ม ความเหมาะสมของเอกสารชุดฝึกอบรม ในส่วนของการแบ่งตอน แบ่งเรื่อง ความรู้ที่ได้รับจากการ ฝึกอบรม การนำความรู้ไปใช้ในการให้การศึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมครั้งนี้ และความชื่นชอบวิธีการฝึกอบรมแบบนี้อยู่ในระดับมากที่สุด มีเพียงในส่วนความเหมาะสมของ ระยะเวลาการฝึกอบรม ภาษาที่ใช้ชัดเจนและเหมาะสมของความเหมาะสมของใบงาน ภาษาที่ใช้ชัดเจน และเหมาะสม เนื้อหาสาระที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และตัวอย่างที่ให้ มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง อยู่ในระดับมาก

2) ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อเนื้อหาสาระและความรู้ที่ได้รับ เป็นอันดับ หนึ่ง คือ ร้อยละ 80 รองลงมาได้แก่ การถ่ายทอดเนื้อหาสาระของวิทยากร ความพึงพอใจต่อบรรยากาศใน การอบรม การจัดกิจกรรมระหว่างการอบรม และเอกสารประกอบการอบรม เป็นร้อยละ 72.5 67.5 55.00 และ 47.50 ตามลำดับ สำหรับสิ่งที่ควรปรับปรุง ผู้เข้ารับการอบรมเสนอว่า ควรเพิ่มระยะเวลาใน การอบรมให้มากกว่านี้ เป็นจำนวนมากที่สุดถึงร้อยละ 45

2. อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลใน 2 ประเด็น คือ การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล และผล ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางไกล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำเป็นเอกสารชุด ฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการรักษาสำหรับครูที่ปรึกษา ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรก เป็น

เอกสารการฝึกอบรมทางไกล ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับระบบบริการปรึกษา ทักษะการปรึกษาที่จำเป็นสำหรับครูที่ปรึกษา การฝึกทักษะการปรึกษาแบบจุดภาค และการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม พร้อมตัวอย่างการฝึกการให้การปรึกษา ส่วนที่ 2 เป็น VCD เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา และการฝึกปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวิทยากรและผู้เข้ารับการอบรม ด้วยกันเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นการผลิตชุดฝึกอบรมทางไกลที่เป็นระบบ ที่มีทั้งสื่อหลักที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อเสริมที่ผู้รับการอบรมสามารถศึกษาทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง และกิจกรรมภาคปฏิบัติในลักษณะของการอบรมแบบเผชิญหน้าเพื่อเพิ่มพูนและเติมเต็มในส่วนที่สื่อหลักและสื่อเสริมไม่สามารถถ่ายทอดได้อย่างครบถ้วน

2.2 ผลทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล ปรากฏว่า ความรู้ของผู้เข้ารับการอบรม จากการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกลพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการพัฒนาบุคลากรที่ส่วนใหญ่ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้สูงขึ้น หลังการอบรม ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาหาความรู้จากเอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่อง ระบบระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ซึ่งมีทั้งเอกสารเสริมความรู้ในด้านระบบระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษาที่นำเสนอเนื้อหาเป็นขั้นเป็นตอน ใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจได้ง่าย รวมทั้งยังมีกรณีตัวอย่าง ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาและฝึกปฏิบัติ ทำให้ได้รับความรู้และเห็นแนวทางที่ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในระหว่างการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 2 วัน มีการบรรยายให้ความรู้และได้ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกปฏิบัติการให้การปรึกษาทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม จากการฝึกปฏิบัติจะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรมประเมินว่าก่อนการฝึกอบรมมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง หลังการฝึกอบรมได้รับความรู้เพิ่มขึ้นในระดับสูงขึ้น แสดงว่าการอบรมครั้งนี้ช่วยทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ด้านระบบบริการปรึกษามากขึ้น สำหรับในด้านความคิดเห็นที่มีต่อวิทยากร พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีความพึงพอใจมากที่สุดต่อเนื้อหาสาระและความรู้ที่ได้รับ รองลงมาได้แก่ การถ่ายทอดเนื้อหาสาระของวิทยากร ความพึงพอใจต่อบรรยากาศในการอบรม การจัดกิจกรรมระหว่างการอบรม และเอกสารประกอบการอบรม สำหรับสิ่งที่ควรปรับปรุง ผู้เข้ารับการอบรมเสนอว่า ควรเพิ่มระยะเวลาในการอบรมให้มากกว่านี้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลวิจัยข้างต้น เอกสารชุดการฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษา ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 ตอน คือ แนวคิดเกี่ยวกับระบบบริการปรึกษา ทักษะการปรึกษาที่จำเป็น

สำหรับครูที่ปรึกษา การฝึกทักษะการปรึกษาแบบจุดภาค และการให้การปรึกษาแบบกลุ่ม พร้อมทั้งตัวอย่างการให้การปรึกษา ที่มีคุณภาพในด้านความตรงเชิงเนื้อหา และผลจากการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมแล้วปรากฏว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เกี่ยวกับระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษาสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ดังนั้นครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และผู้เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ประกอบการบริหารจัดการ การดำเนินงานและการขยายผลระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษาได้เป็นอย่างดี

2) ควรมีการจัดสร้างชุดฝึกอบรมทางไกลในรูปแบบอื่นๆ โดยอาจจัดทำเป็นสื่อคอมพิวเตอร์ ในลักษณะของ e-Learning หรือ CAI ในรูปแบบของการอบรมผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต นอกเหนือจากสื่อหลักที่เป็นสิ่งพิมพ์ และสื่อเสริม VCD

3) ควรมีการศึกษาฝึกปฏิบัติและเข้าฝึกอบรมเพิ่มเติมในส่วนของทักษะการให้การปรึกษารูปแบบอื่นเพิ่มเติม เช่น การให้การปรึกษารอบครัว เพราะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครูที่ปรึกษาในสภาพการณ์ปัจจุบัน

3.2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

- 1) ควรมีการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางไกล เรื่อง ระบบบริการปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนต่างจังหวัด
- 2) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

